

Provinciale Monumenten Noord-Holland

Provincie Noord-Holland

Gemeente:

Hollands Kroon

Plaatselijke aanduiding:

Langereis zonder nummer, bij nr. 20

Nieuwe Niedorp

Kadastrale aanduiding:

Kad. gemeente:

Niedorp / Opmeer

Sectie:

D / V

Nummer: 472, 473/ 2

Datum foto's:

14 juni 2019

Kadastrale kaart situatie (juni 2019)

Inleiding

Twee ter weerszijden van de Langereis gelegen LANDHOOFDEN gebouwd in 1897 - 1898 in opdracht van de N.V. Stoomtramwegmaatschappij "Westfriesland". De tussenliggende brug over de Langereis was het grootste kunstwerk in de stoomtramlijn Wognum - Schagen, die vanaf de opening op 30 oktober 1898 tot 1 februari 1930 in gebruik is geweest. De stijgende spoordijken, die op de brug aanliepen, zijn verdwenen, evenals de brug zelf. Wel is in beide rijbanen langs de Langereis nog de lichte stijging in het wegdek bewaard gebleven.

Omschrijving

Twee landhoofden van 2,50 bij 4,82 meter (lengte x breedte) opgetrokken in rode machinale baksteen in kruisverband met platvolle voeg, met aan de waterzijde een iets smallere en lagere uitbouw van 54 cm, voorzien van in koppenverband gemetselde kwartronde hoeken afgedekt met hardsteen. Op de uitbouw zijn twee ijzeren voetplaten aangebracht rustend op ingemetselde hardstenen blokken. Elke voetplaat telt vier staande schroefbouten, waarmee de brugliggers bevestigd waren. De zijkanten van beide landhoofden zijn opgetrokken tot lage borstweringen voorzien van hardstenen hoekblokken (waarvan 1 ontbreekt).

Waardering

De landhoofden zijn van belang vanwege de volgende waarden:

Cultuurhistorisch waarde

- als zeldzaam geworden en vrij gaaf bewaard gebleven restant van laat 19de-eeuwse tramweginfrastructuur op het platteland van Noord-Holland;

Architectuurhistorische waarde

- vanwege de hoofdvorm en materiaalgebruik;

Situationele en ensemblewaarden

- vanwege de ligging aan de Langereis, de doorbreking in de walkant aan weerszijden van de waterloop en de lichte verhoging in wegdek;

Gaafheid en herkenbaarheid

- van het metselwerk, hardstenen blokken en metalen voetplaten.

Tot het hierboven genoemde monument behoort al hetgeen door bestemming of anderszins rechtens onroerend is.

De redengevende omschrijving is vastgesteld op 7 juli 2020 onder GS-nr. 1201530/1447809.

Literatuur

J. Kok, *De tramlijn (Hoorn)-Wognum-Schagen, West-Frieslands Oud en Nieuw 1988. 55e Bundel van het Historisch Genootschap "Oud West-Friesland"*, Hoorn 1988, p. 133-139.

Zicht vanaf landhoofd (noordwest) naar landhoofd aan zuidoostzijde

Landhoofd aan noordwestzijde

Zicht naar noordoostzijde

Ligging langs Langereis

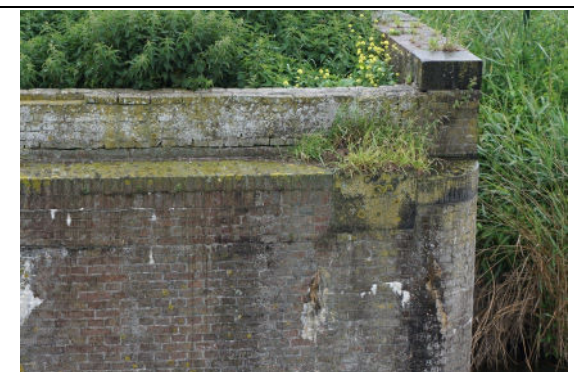
De uitbouw (rechts) met een van de voetplaten aan zuidoostzijde

Een van de voetplaten aan zuidoostzijde

Hoekstenen aan zuidoostzijde

Detail uitbouw aan noordwestzijde